

Cronica lui Radu Greceanu, unde cuvîntul acesta este explicat prin: « adevă ca un visitiîr mare » (R. Grec. II, 81).

Ghenărar (var. *ghinărar*, *ghenerar*) ‘general’ reprezintă un împrumut din fr. *général* primit prin filieră germană sau polonă (datorită durității cons. inițiale înainte de voc. *e*, *i*¹) și apare prima dată la M. Costin². De exemplu:

« Au început a strînge oști împotriva lui Baște Giurgiu, *ghenărariului* împăratului nemțescu » (M.C.55). « Muntecocoli *ghinărar* bate pă vizir » (R. Pop. 396).

Formele *ghenerar* și *ghinărar* s-au păstrat pînă astăzi ca variante dialectale (DLRM, 331) alături de forma literară *general*³.

Hatman ‘comandantul întregii oștiri, mare spătar’ < pol. *hetman* ‘comandant al unei armate, rang militar’ (< germ. *Hauptman*; cf. DA., Luk. 501, Cihac, Candrea, SW, DLRM, Scriban).

Cu acest sens cuvîntul *hatman* este folosit din cele mai vechi texte romînești, atît în Moldova, cît și în Țara Romînească; de exemplu:

« Și de la Ștefan vodă încă a picat frunte Șendrea *hatmanul* » (Ur. 45).

Porucinic (var. *porușnic*) ‘locotenent’ < pol. *porucznik* ‘idem’ (cf. rus. *поручик*, slc. *poručik*; cf. Luk. 503). Dicționarele romînești (Tikt., Candrea, Cihac) dau etimologie rusă acestui cuvînt, ținînd probabil seama numai de reflexul *u* al vocalei *o* din rădăcina cuvîntului (**porok-* > rus. *poruk-*), dar neluînd în seamă sufixul *-nik*, pe care nu-l întîlnim în forma rus. *поручик*. Prezența în limba polonă a reflexului *u* < *o* (*porucznik*, dar *reka*) se explică prin faptul că verbul *poruczyć* ‘a încredința, a însărcina’ a fost împrumutat din limba rusă (SW, IV, 722); din acest verb s-au format mai multe derivate ca: *poruczenie*, *poruczać się*, *poruczeństwo*, *porucznik*, *poruczniczek* etc. Unul din aceste derivate, *porucznik*, a pătruns apoi în limba romînă. De exemplu:

« Și cum au vădzut pre un *porușnic*... l-au giunghet » (Nec. 245). « Laski... aū chemat pre toți *porușnicii* săi și au cetit cartea lui Despot » (Ureche, 214).

Rohmistru, pl. *rohmiștri* ‘căpitan’ < pol. *rotmistrz* ‘idem, comandantul detașamentului numit rota’ (cf. rus. *помпучп*, ceh. *rotmistr*, slc. *rotmajster*; cf. germ. *Rittmeister*). Considerăm că este un termen luat din limba polonă (cf. Tikt., Scriban, Luk. 502, Candrea), deoarece este folosit numai referitor la persoanele cu această funcție în armata polonă:

« Slujisă în Țara Leșască de agiunsesă *rohmiștru* și era la cînste mare » (Nec. 140). « Din partea leșilor, din capete au peritu Zavișa și Endriiovșchi, amîndoi *rohmiștri* » (M.C.79).

Daraban (var. *dărăbanț*, *dorobanț*) ‘soldat de gardă’ < pol. *darabaniec*, *derobaniec*, *drabant* ‘idem’ (< germ. *Trabant* — SW); cf. it. *trabante*, fr. *drabant*, rus. *дѣрабанъ* (< pol.; Ușakov). Cuvîntul *daraban* cu variantele lui s-a răspîndit atît în Moldova cît și în Țara Romînească. De exemplu:

« Brahă căpitan de *dărăbani* » (Nec. 253). « Însă cu bună chiverniseală a mării-sale și acestea făcîndu-să, din *dărăbanți*, scutelnici, călărași și sărdari făcînd păste ei pă Caloian, carele fusese căpitan la Buzău » (R. Grec. 173).

¹ Al. Rosetti, *Observații asupra limbii lui Miron Costin*, Ed. Acad. R.P.R., 1950, p. 19.

² Rosetti, Cazacu, *op.cit.*, p. 239.

³ *General* reprezintă un împrumut tirziu, direct din franceză (cf. DLRM, 331).